

SCENARIUSZ LEKCJI JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY III TECHNIKUM

TEMAT: W co grają ludzie? - czyli rzecz o etykiecie językowej

CELE LEKCJI: uczeń potrafi podać cechy etykiety językowej
uczeń rozumie przyczyny i przejawy łamania zasad etykiety
językowej

METODY PRACY: elementy dramy, pokazowa, ćwiczenia praktyczne, rozmowa kierowana, rundka

FORMY PRACY: indywidualna, grupowa

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE: wydruki zasad etykiety językowej, zasoby internetu, instrukcja do scenki, kartki ksero, mazaki, koperty z zadaniami

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Czynności organizacyjne
2. Scenka nauczyciel - uczeń (wprowadzenie do myślenia o słowach jako grze, intencjonalności i etykiecie językowej) ZAŁĄCZNIK 1
3. Podanie tematu lekcji, rozważenie znaczenia scenki w świetle tematu
4. Wyjaśnienie celów lekcji, etapów i sposobów pracy oraz zasad oceniania pracy na lekcji
5. Wyjaśnienie uczniom, że najpierw zajmiemy się opisem tego, jak powstają zasady komunikacji międzyludzkiej i kiedy, i w jaki sposób, są one łamane
6. Wyświetlenie schematu aktu komunikacji – objaśnienie jego elementów
<http://scholaris.pl/resources/run/id/63014>
7. Uczniowie na podstawie skeczu ustalają przyczyny nieskuteczności aktu komunikacji:
<https://www.youtube.com/watch?v=iNZJRAmEsdQ> (Kabaret Moralnego Niepokoju, skecz „Polonista”, 0.30 -1.15 min) problem w zakresie budowy komunikatu
8. Nauczyciel zwraca uwagę na czynnik intencji w akcie komunikacji i różne sposoby wyrażenia tych samych treści:

http://polakna5.blox.pl/resource/Rodzaje_wypowiedzi_w_zaleznosci_od_intencji_nadawcy.JP

G (obraz przedstawiający typy komunikatów ze względu na intencje)

9. Wspólny komentarz na temat roli intencji w komunikacji
10. Uczniowie wykonują ćwiczenie dotyczące etykiety językowej

<https://wordwall.net/pl/resource/301970/polski/etykieta-j%C4%99zykowa>

11. Nauczyciel przydziela grupom zadania dotyczące zastosowania zdobytej wiedzy w praktyce (koperty z zasadami etykiety językowej i zadaniami ZAŁĄCZNIK 2). Uczniowie dzielą się pracą wg ról: lider, sprawozdawca, sekretarz, łącznik
12. Omówienie cech etykiety językowej. Grupy opracowują zleczone zagadnienia
13. Uczniowie wypisują zasady dotyczące poszczególnych sytuacji. Pomocniczo wyświetlone zostają hasła, które można uwzględnić w wypowiedzi (w programie wordclouds)

ZAŁĄCZNIK 3

14. Omówienie wyników pracy, ocenienie pracy uczniów
15. Podsumowanie:
 - Nauczyciel przypominam, jakie były cele lekcji.
 - Rundka: wybrani (ew. wszyscy) uczniowie kończą zdanie: Na dzisiejszej lekcji dowiedziałem się/ przypomniałem sobie, że oraz podobało/ nie podobało mi się...
 - Wyświetlenie łacińskiej sentencji puentującej zajęcia VERBA DOCENT, EXEMPLA TRAHUNT (Słowa uczą, przykłady pociągają)

Praca domowa:

1. Przygotuj plan wypowiedzi ustnej na zadany temat (zagadnienie dotyczące omawianych na lekcji treści)
2. Wyjaśnić tytuł powieści Z. Nałkowskiej „Granica”

Dla chętnych: wypisać trzy tytuły tekstów kultury mówiących o dosłownych lub metaforycznych granicach (również językowych)

ZAŁĄCZNIK 1

Scenka dotyczyły spóźnionego ucznia, który przepaszając dorzuca komplement pod adresem nauczycielki, chcąc w domyśle zyskać sobie przychylność. Stanowi to przyczynek do rozmowy o ukrytych intencjach, funkcji „gry” w komunikatach międzyludzkich.

ZAŁĄCZNIK 2

Zasady według publikacji „Teraz matura. Język polski. Vademecum z zadaniami. Poziom rozszerzony. Szkoła ponadgimnazjalna , opracowanie zbiorowe, s. 145.

PYTANIA -ZADANIA Z KOPERT

Jak powinno być zbudowane przemówienie Prezydenta do narodu?

Jak może być zbudowana homilia papieża do wiernych?

Jak powinna być zbudowana wypowiedź osoby ubiegającej się o pracę?

Jak może być zbudowana oficjalna rozmowa przez telefon?

Jak powinna być zbudowana oficjalna korespondencja mailowa?

Jak powinna być zbudowana rozmowa doradcy klienta w sklepie z klientem?

ZAŁĄCZNIK 3

Rozsypanka stworzona z listy słów:

zaimki	zdrobnienie	metafory
błędy	zgrubienie	ironia
poprawnie	neologizm	skrótowość
niech	pojedyncze	agresja
witam	złożone	provokacja
uczciwość	frazeologizmy	tempo
szczerłość	perswazja	gesty
ton	kolokwializmy	

